

Vedenpinnan nosto

Järven tai lammen vedenpinnan noston tavoitteena on parantaa matalan järven tai lammen käyttökelpoisuutta. Keski-vedenkorkeuden muuttaminen vaatii aina vesilain mukaisen luvan. Vedenpinnan noston seuraukset koskettavat ranta-asukkaita ja vesistön käyttäjiä. Nostohankkeen suunnitteluvaiheessa onkin siis välttämätöntä tehdä yhteistyötä eri asianosaisten kesken ja varmistaa yksimielisyys tavoitteista.

Vedenpinnannostajan muistilista:

- Hankkeen suunnittelun alusta asti kannattaa tehdä yhteistyötä kunnan ja alueen ELY-keskuksen viranomaisten kanssa.
- Vedenpinnan noston suunnittelu kannattaa aloittaa pitämällä yhteistyökokous, johon kutsutaan asiaan liittyvät tahot ja asukkaat.
- Suunnitelman laatimisen jälkeen, tarvitaan hankkeelle lupa. Keskivedenpinnan muuttaminen edellyttää aina aluehallintoviraston lupaa. Luvan käsittelyyn menee aikaa noin 8–12 kk.
- Aluehallintovirasto tiedottaa hakemuksesta yleensä kuultuksella, joilloin hankkeen vaikutusalueen asukkailla ja viranomaisilla on mahdollisuus kommentoida.
- Umpeen kasvavan järven ilmaversoiset kasvustot (kuten järviruoko, järvikaisla ja järvikorte) kannattaa niittää ennen vedenpinnan nostoa.
- Vedenpintaa kannattaa nostaa riittävästi hyötyjen saavuttamiseksi. Yleensä vedenpintaa nostetaan noin 30–50 cm.
- Kustannukset jaetaan suhteellisen käyttöhyödyn mukaan. Hankkeen hyötyjen tulee ylittää merkittävästi haitat, jotta lupa voidaan myöntää.

Kuvaaja: Johanna Rinne

Vedenpinnan noston hyödyt ja haasteet

Vedenpintaa nostamalla saadaan rantojen virkistyskäyttömahdollisuuksia edistettyä ja parannettua arvokalojen ja lintujen elinolosuhteita. Myös järven talvenaikainen happitilanne voi parantua vesitilavuuden lisääntyessä. Samalla järven pohja jäätyy suhteellisesti pienemmältä alueelta ja kesällä aallokon aiheuttama pohjasedimentin sekoittuminen vähenee.

Vedenpinnan noston suunnittelu- ja lupaprosessiin kannattaa varata riittävästi aikaa. Järven happitilanteen paraneminen voi osaltaan voimistaa särkikalakantoja. Ensimmäisten vuosien aikana myös uusilta pohjilta huuhtoutuu vesistöön ravinteita.

Kuvaaja: Johanna Rinne

Vedenpinnan noston lupa-asiat

Keskivedenkorkeuden pysyvää muuttamista voi hakea hankkeesta yksityistä hyötyä saava eli käytännössä rantakiinteistön tai vesialueen omistaja tai vesialueen osakas. Hakijana voi olla myös osakaskunta tai hyödynsaajien vesilain nojalla muodostama yhteisö. Hakijana voi olla myös valtion viranomainen tai kunta. Vesioikeudellinen yhteisö on perustettava aina, kun luvanhakijoita on useampi kuin yksi.

Vedenpinnannostohankkeissa luvan myöntämiseen tarvitaan kirjallinen suostumus niin monelta maanomistajalta, että heidän omistusosuutensa on yhteensä vähintään kolme neljäsosaa veden alle jäävän maa-alueen pinta-alasta. Vaihtoehtona suostumuksille on, että hakijalla on omistusoikeus tai pysyvä käyttöoikeus enempään kuin puoleen veden alle jäävistä alueista.

Lupaa ei voida myöntää, jos keskivedenkorkeuden muuttaminen aiheuttaa: sellaista rantakiinteistön käyttömahdollisuuksien olennaista huonontumista, joka aiheuttaa kohtuutonta haittaa tai vahinkoa alueen omistajalle tai haltijalle, eikä tämä ole hankkeeseen suostunut, tai erityisen luonnonsuojeluarvon huomattavaa heikentymistä.

Keskivedenkorkeuden nostamishankkeessa lupaviranomainen voi velvoittaa hankkeesta yksityistä hyötyä saavan osallistumaan hankkeen toteuttamiskustannuksiin.

Myönnettäessä lupa keskivedenkorkeuden nostamishankkeelle annetaan hakijalle myös käyttöoikeus niihin veden alle jääviin alueisiin, joita hän ei omista tai joihin hänellä ei ennestään ole pysyvää käyttöoikeutta. Käyttöoikeus toisen alueisiin pitää perustaa kaikkiin veden alle jääviin kiinteistönsiin riippumatta siitä, onko kiinteistön haltijalta saatu siihen suostumus vai ei. Pääsääntöisesti veden alle jääneet kiinteistönsosat liitetään myöhemmin yhteiseen vesialueeseen kiinteistötoimituksella.

Padot ja niiden turvallisuus

Pohjapato voidaan rakentaa luonnonmateriaaleista myös kokonaan veden alle. Se aiheuttaa veden virtauksessa epätäydellisen ylisyoöksen, jossa vesi purkautuu padon harjan yli. Luonnonmukainen pohjapato muistuttaa rakenteeltaan mahdollisimman paljon luontaista koskea. Osa padoista rakennetaan myös esim. betonista ja vedenkorkeutta säännöstellään patoluukkujen avulla.

Patojen turvallisuus pitää luokitella, jos niistä on uhkaa esimerkiksi asuinkiinteistöille. Vesistöpadot voidaan jättää luokittelematta, mikäli ne ovat sijainniltaan syrjäisiä ja niiden padottu vesimäärä on niin pieni, että niiden mahdollisesta sortumisesta aiheutuvasta tulva-aallosta ei aiheudu vaaraa edes alapuolisten kiinteistöjen rakennuksille tai viljelyksille sekä niiden avulla nostettu vesimäärä jää alle 3 metriin.

Kuvaaja: Sanna Tikander

Katso myös:

YMrä 1/2012 Uudistunut vesilaki 2011,
Keskeinen sisältö ja tärkeimmät muutokset.
Ympäristöministeriön raportteja 1/2012, s. 108.
<http://www.ymparisto.fi/download.asp?contentid=135785&lan=fi>

» Lisätietoja:

www.ely-keskus.fi/varsinais-suomi → vesivarojen käyttö ja hoito
www.ymparisto.fi/prosaaristomeri
www.ymparisto.fi/satavesi
www.ymparisto.fi/velho